

UPUTE

za ispunjavanje obrasca ustavne tužbe

od 30. ožujka 2023.

UVOD

Radi pravilnog sastavljanja ustavne tužbe, na raspolaganju Vam je obrazac ustavne tužbe. Ove upute pomoći će Vam pri njegovom ispunjavanju, ali i pri pisanju Vaše ustavne tužbe u slučaju da je ne želite podnijeti na obrascu.

Molimo Vas da se s uputama upoznate prije nego što počnete ispunjavati obrazac, odnosno pisati ustavnu tužbu. Iznova ih pažljivo čitajte pri ispunjavanju svake pojedine točke obrasca u kojoj se posebno upućujete da ih pročitate.

Ispunjeni obrazac Ustavni sud smatrat će Vašom ustavnom tužbom, te će Vaš slučaj ispitati na temelju podataka koje ste u njemu naveli. Zbog toga je važno da ga ispunite u cijelosti, točno i uredno. Dopune ustavne tužbe podnesene nakon roka za podnošenje ustavne tužbe (osim onih koje se dostavljaju na poseban poziv Ustavnog suda) bit će odbačene.

Imate li mogućnosti, molimo Vas da obrazac ispunite koristeći se **računalom ili pisaćim strojem**. Obrazac se sastoji od šest (6) dijelova. Morate ispuniti sve dijelove, kako bi Vaš podnesak bio potpun i sadržavao one podatke koji se prema Ustavnom zakonu od Vas traže.

Umnožite ispunjeni obrazac i priloge. **Ustavnom sudu dužni ste dostaviti ukupno tri (3) primjerka ustavne tužbe i po dva (2) primjerka privitaka** (članak 91. stavak 3. Poslovnika).

Ustavnu tužbu dostavljenu **elektroničkom poštom (e-mail), telefaksom ili brzojavom Ustavni sud ne prihvaća.**

U ustavnoj tužbi ili na posebnom obrascu koji prilažete uz ustavnu tužbu (možete ga naći na ovoj internetskoj stranici), imate pravo zatražiti od Ustavnog suda se u odluci odnosno rješenju u povodu Vaše ustavne tužbe Vaše osobno ime odnosno naziv **označi inicijalima** u slučaju da Ustavni sud odluči tu odluku odnosno rješenje nakon donošenja objaviti u Narodnim novinama i/ili na internetskim stranicama (članak 56. Poslovnika).

U daljnjem tekstu nalaze se upute za ispunjavanje svakog dijela obrasca ustavne tužbe posebno.

I. PODACI O PODNOSITELJIMA USTAVNE TUŽBE

Ustavnu tužbu mogu podnijeti fizičke, ali i pravne osobe. Zato je točka prva obrasca podijeljena na tri dijela:

- dio A. ispunjavaju fizičke osobe,
- dio B. ispunjavaju pravne osobe,
- dio C. ispunjavaju oni podnositelji koji imaju punomoćnika, neovisno o tome jesu li fizičke ili pravne osobe.

A. FIZIČKE OSOBE (točke 1. do 4.)

TOČKA 1. – Osobno ime

Osobno ime sastoji se od imena i prezimena. Molimo Vas da svoje osobno ime navedete čitko.

TOČKA 2. - 0901962305048

Podaci o matičnom broju građana (JMBG) zahtijevaju se po osnovi članka 65. stavka 1. Ustavnog zakona. Budući da je 4. veljače 2023. prestao važiti Zakon o matičnom broju ("Narodne novine" broj 9/92., 66/02. i 10/23.), obvezu popunjavanja ovog podatka možete izvršiti i navodeći podatak o osobnom identifikacijskom broju (OIB).

TOČKA 3. - Državljanstvo

Podatak o državljanstvu potrebno je upisati iako ste hrvatski državljanin.

TOČKA 4. – Prebivalište ili boravište

Prebivalište je mjesto u kojem se građanin naselio s namjerom da u tom mjestu stalno živi. U Republici Hrvatskoj svaka osoba može imati samo jedno prebivalište. Prebivalište se prijavljuje nadležnoj policijskoj upravi Ministarstva unutarnjih poslova, koje o njemu vodi službenu evidenciju.

Osim prebivališta, svaka osoba u Republici Hrvatskoj može imati i **uobičajeno boravište**, koje se također prijavljuje nadležnoj policijskoj upravi Ministarstva unutarnjih poslova. Uobičajeno boravište je mjesto u kojem građanin trajnije boravi, ali bez namjere da se u tom mjestu naseli (npr. studenti na redovnom studiju u mjestu izvan mjesta svoga prebivališta, radnici koji poslove obavljaju izvan mjesta svog prebivališta, najčešće u vrijeme sezone, itd.).

Ako imate punomoćnika, sva pismena Ustavni sud dostavlja Vašem punomoćniku, a ne Vama osobno.

Samo u slučaju da **nemate** punomoćnika, Ustavni sud dostavlja sva pismena u mjesto i na adresu koju ste naznačili u ustavnoj tužbi. Zato je važno da u ustavnoj tužbi navedete samo jedno mjesto i jednu adresu stanovanja, i to onu na kojoj će Vam sva pismena iz Ustavnog suda biti izvjesno i sa sigurnošću uručena.

Ako tijekom postupka pred Ustavnim sudom **promijenite** mjesto i/ili adresu stanovanja, **obavijest o toj promjeni odmah dostavite Ustavnom sudu.**

B. PRAVNE OSOBE (točke 5. do 10.)

Svi traženi podaci o pravnoj osobi moraju biti istovjetni podacima upisanim u mjerodavne registre koje vode nadležna sudska ili upravna tijela.

Od svih traženih podataka, detaljnije objašnjenje zaslužuje podatak o obliku pravne osobe.

TOČKA 6. - Oblik pravne osobe

Pravne osobe mogu imati različite pravne oblike, od kojih su najčešći:

- dioničko društvo (d.d.),
- društvo s ograničenom odgovornošću (d.o.o.),
- društvo za uzajamno osiguranje,
- zadruga,
- javno trgovačko društvo,
- komanditno društvo,
- gospodarsko interesno udruženje,
- ustanova,
- javna ustanova,
- udruga,
- sindikat,
- politička stranka.

Republika Hrvatska ne može biti nositeljica zaštite ustavnih prava pa stoga nije ovlaštena podnijeti ustavnu tužbu u postupku zaštite ustavnih prava pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske (v. primjerice rješenja U-III-2154/2007 od 5. studenog 2009. i U-III-1709/2009 od 5. ožujka 2013.).

Pravne osobe s javnim ovlastima mogu biti podnositelji ustavne tužbe. No, dopuštenost ustavne tužbe pravnih osoba s javnim ovlastima ovisi o okolnostima konkretnog slučaja i specifičnim vezama koje određena pravna osoba javnog prava ima s državom. Da bi ustavna tužba pravne osobe javnog prava bila dopuštena, ta pravna osoba mora u ustavnoj tužbi dokazati da je u konkretnom slučaju (sporu) u vezi s kojim podnosi ustavnu tužbu nastupala u privatnopravnom svojstvu, odnosno da je riječ o imovini pravne osobe javnog prava koja nije povezana s njezinom javnopravnom zadaćom (v. rješenja U-III-738/2005 od 12. prosinca 2012., U-III-2119/2010 od 18. ožujka 2015., U-III-2015/2021 od 20. siječnja 2022.).

Općina, grad, županija i Grad Zagreb ovlašteni su podnijeti ustavnu tužbu, ali samo ako se njome traži zaštita protiv neustavnih zahvata u njihovo ustavno pravo na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu, tzv. komunalna ustavna tužba (v. rješenje U-III-462/2010 od 10. rujna 2013.).

C. PUNOMOĆNIK PODNOSITELJICE/PODNOSITELJA (točke 11. do 14.)

Radnje u ustavnosudskom postupku možete poduzimati **osobno** ili **preko punomoćnika** (članak 24. stavak 1. Ustavnog zakona).

Ako je podnositeljica/podnositelj ustavne tužbe pravna osoba, nju u postupku pred Ustavnim sudom može zastupati zakonski zastupnik, ali i punomoćnik.

Ako se odlučite za punomoćnika, obavezni ste potpisati mu **posebnu punomoć** za poduzimanje svih ili samo određenih radnji u postupku pred Ustavnim sudom. **Posebnu punomoć morate potpisati osobno.**

Punomoći izdane za zastupanje ili obranu u sudskom ili upravnom postupku **ne vrijede** kao posebne punomoći za podnošenje ustavne tužbe. Za podnošenje ustavne tužbe **uvijek mora biti izdana posebna punomoć** (članak 24. stavak 2. Ustavnog zakona).

Ako punomoćnik nije odvjetnik, njegova posebna punomoć za zastupanje mora biti ovjerena kod javnog bilježnika.

Ako tijekom postupka pred Ustavnim sudom svom dotadašnjem punomoćniku **otkažete** posebnu punomoć za zastupanje, **o otkazu punomoći odmah obavijestite Ustavni sud.**

Molimo **odvjetnike** koji rade u odvjetničkim uredima da:

- u rubriku pod točkom 11. upišu svoje osobno ime,
- umjesto upisivanja podataka, na mjesto predviđeno za zanimanje (točka 12.) stave pečat odvjetničkog ureda u kojemu rade,
- pečat odvjetničkog ureda obavezno stave na kraju ustavne tužbe, uz svoj vlastoručni potpis,
- iako se na pečatu odvjetničkih ureda najčešće nalaze i njihove adrese, adresu ureda upišu i u rubriku pod točkom 13.

II. PODACI O OSPORAVANIM AKTIMA

Odjeljak II. obrasca ustavne tužbe podijeljen je na dva dijela (točke A. i B.)

A. POJEDINAČNI AKT KOJI SE OSPORAVA, A PROTIV KOJEG SU ISCRPLJENA SVA SREDSTVA PRAVNE ZAŠTITE (točke 15. do 17.)

Ustavna tužba podnosi se u povodu pojedinačnog sudskog akta protiv kojeg više nemate na raspolaganju nijedno sredstvo pravne zaštite u Republici Hrvatskoj. Gotovo uvijek će biti riječ o **pravomoćnoj presudi** ili **pravomoćnom rješenju suda** kojim je u **posljednjem stupnju** sudskog postupka odlučeno:

- o Vašim pravima ili obvezama, ili
- o sumnji ili optužbi da ste počinili kažnjivo djelo.

❖ Koji pojedinačni akti se ne smatraju pojedinačnim aktima iz članka 62. Ustavnog zakona u povodu kojih je dopušteno podnijeti ustavnu tužbu?

Samo onaj pojedinačni akt kojim je **meritorno odlučeno o biti stvari**, tj. o nekom Vašem pravu ili obvezi, odnosno o sumnji ili optužbi da ste počinili kažnjivo djelo, a protiv kojeg su iscrpljena sva dopuštena sredstva pravne zaštite, jest pojedinačni akt u smislu članka 62. stavka 1. Ustavnog zakona u povodu kojega je dopušteno podnijeti ustavnu tužbu.

Radi lakšeg praćenja, pojedinačni akti u povodu kojih nije dopušteno podnijeti ustavnu tužbu, razvrstani su po vrstama postupaka u kojima se donose. Popis tih akata možete preuzeti u posebnom dokumentu u pdf obliku koji se nalazi na istoj stranici na kojoj se nalaze i ove upute.

PAŽNJA!

U popisu akata koji se ne smatraju pojedinačnim aktom iz članka 62. stavka 1. Ustavnog zakona, **bilješkom su označeni pojedinačni akti u odnosu na koje je došlo do razvoja ustavnosudske prakse.**

Naime, praksa Ustavnog suda u zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda se razvija, pa neke ustavne tužbe koje su donedavno bile odbacivane jer osporeni akt nije pojedinačni akt iz članka 62. Ustavnog zakona u povodu kojeg je dopušteno podnijeti ustavnu tužbu, sada Ustavni sud meritorno razmatra, ako su ispunjene ostale pretpostavke.

Primjerice:

- **"troškovi postupka"** (v. odluke broj: U-III-3689/2018 od 10. prosinca 2019. i U-III-203/2020 od 15. listopada 2020., U-III-1327/2018 od 30. lipnja 2022.)
- rješenja kojima se strankama ili odvjetnicima, zbog **vrijeđanja suda**, izriču novčane kazne (v. odluke broj: U-III-63/2017 od 26. veljače 2019., U-III-909/2019 od 13. srpnja 2021.)
- rješenja kojima je određena privremena mjera osiguranja **oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom** (ustavna tužba bit će dopuštena, uz ispunjenje ostalih postupovnih pretpostavki, kada se zbog specifičnih okolnosti pojedinog slučaja ne može otkloniti sumnja u nerazmjerno miješanje u pravo vlasništva zajamčeno člankom 48. stavkom 1. Ustava, v. odluku broj: U-III-1159/2017 od 14. srpnja 2020.)

- rješenja o odbačaju kaznene prijave, optužnog prijedloga ili odbijanju zahtjeva za provođenje istrage, drugim riječima sva **rješenja kojima se ne dopušta vođenje kaznenog postupka** odnosno obustavlja vođenje kaznenog postupka (ustavna tužba bit će dopuštena, uz ispunjenje ostalih postupovnih pretpostavki, ako je istaknut prigovor povrede postupovnog aspekta /neučinkovite istrage/ kaznenih djela vezanih uz članke 2., 3. i 8. Europske konvencije; v. odluke broj: U-III-Bi-4222/2018 od 5. studenoga 2019., U-III-Bi-4223/2018 od 10. ožujka 2020., U-III-Bi-5910/2021 od 12. travnja 2022.)
 - rješenja vezana uz **izdržavanje kazne zatvora** (ustavna tužba bit će dopuštena, uz ispunjenje ostalih postupovnih pretpostavki, ako specifične okolnosti konkretnog slučaja i prigovori osobe na izdržavanju kazne zatvora otvaraju pitanja pod nekim od njezinih ustavnih prava: primjerice, zabrana zlostavljanja, pravo na rad, sloboda vjeroispovijedi, sloboda dopisivanja i sl.; v. odluke broj: U-III-5355/5050 od 3. prosinca 2020., U-III-Bi-5054/2013 od 4. veljače 2020., U-III-Bi-4223/2018 od 10. ožujka 2020. i U-III-Bi-864/2020 od 3. veljače 2021., U-III-Bi-5701/2020 od 13. srpnja 2021., te odluku i rješenje broj: U-III-5116/2021 od 12. listopada 2021.).
- ❖ **Primitkom kojeg sudskog akta sam iscrpila/iscrpio sva dopuštena sredstva pravne zaštite, pa mi počinje teći rok za podnošenje ustavne tužbe?**

Prije podnošenja ustavne tužbe, protiv pojedinačnog akta prethodno morate iscrpiti sve pravne lijekove i pravna sredstva koja su Vam bila na raspolaganju u Republici Hrvatskoj (članak 62. stavci 2. i 3. Ustavnog zakona).

Ta obveza ne može se tumačiti na način da su podnositelji ustavne tužbe dužni tek formalno iscrpiti raspoloživa pravna sredstva pred redovnim sudovima. **Podnositelji koji u ustavnoj tužbi tvrde da im je u sudskom postupku povrijeđeno neko ustavno i/ili konvencijsko pravo, dužni su te prigovore istaknuti u onoj fazi sudskog postupka u kojoj je otklanjanje te povrede još uvijek moguće.**

Svrha zahtjeva da se prije podnošenja ustavne tužbe pravilno iscrpi prethodni pravni put omogućavanje je redovnim sudovima da spriječe ili isprave povredu ustavnih prava podnositelja. Stoga, prije nego podnesu ustavnu tužbu podnositelji trebaju redovnim sudovima ili drugim odgovarajućim tijelima koja odlučuju u njihovom predmetu podnijeti u bitnom iste prigovore koje iznose u ustavnoj tužbi na način da istaknu odlučne činjenice i okolnosti zbog kojih smatraju da su im njihova ustavna prava povrijeđena, u skladu sa zahtjevima primjenjivog procesnog prava (v. odluku broj: U-III-857/2008 od 1. listopada 2008., točka 9.; rješenje broj: U-III-4833/2016 od 20. svibnja 2020., točka 11., rješenje broj: U-III-338/2021 od 21. prosinca 2021.).

UPRAVNI SPOR

Protiv upravnih akata tijela upravne i javne vlasti uvijek prethodno morate pokrenuti upravni spor i čekati dostavu presude/rješenja upravnog suda. Protiv prvostupanjske presude upravnog suda **dopuštena je žalba Visokom upravnom sudu** (v. članak 66. ZUS-a).

Ako upravni sud usvoji Vaš tužbeni zahtjev i poništi sporni akt, onda još uvijek nije pravomoćno odlučeno o Vašim pravima i obvezama, odnosno o tome jeste li počinili prekršaj koji je u nadležnosti upravnih tijela i upravnog suda. Tijelo koje je donijelo poništen akt mora ponovo provesti postupak i donijeti novi pojedinačni akt. Stoga ustavna tužba u povodu presude upravnog suda kojom je sporni pojedinačni akt poništen neće biti dopuštena. Morate čekati donošenje novog akta. Ako ste i njime nezadovoljni, morate ponovo pokrenuti upravni spor i ponovo čekati presudu/rješenje upravnog suda i Visokog upravnog suda.

Primitkom presude ili rješenja Visokog upravnog suda Republike Hrvatske počinje Vam teći rok od 30 dana za podnošenje ustavne tužbe.

SPOROVI GRAĐANSKE NARAVI - REVIZIJA (NOVA PRAKSA!)

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 80/22., u daljnjem tekstu: ZIDZPP) stupio na snagu 19. srpnja 2022. Njime je, među ostalima, izmijenjen članak 385.a Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91. - 70/19.) na način da je uvedena nova pravna osnova zbog koje je Vrhovnom sudu moguće podnijeti prijedlog za dopuštenje revizije - zbog povrede temeljnih ljudskih prava zajamčenih Ustavom i Europskom konvencijom).

Članak 62. ZIDZPP-a glasi:

"Članak 62.

Članak 385.a mijenja se i glasi:

'Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustit će reviziju ako se u povodu nje može očekivati odluka o pravnom pitanju koje su nižestupanjski sudovi u tom sporu razmatrali, a koje je važno za odluku u sporu i za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni ili za razvoj prava u sudskoj praksi, osobito

– ako je riječ o pravnom pitanju o kojem odluka drugostupanjskog suda odstupa od prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske ili

– ako je riječ o pravnom pitanju o kojem nema prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske, pogotovo ako praksa viših sudova nije jedinstvena ili

– ako je riječ o pravnom pitanju o kojem praksa Vrhovnog suda Republike Hrvatske nije jedinstvena ili

– ako je o tom pitanju Vrhovni sud Republike Hrvatske već zauzeo shvaćanje i presuda se drugostupanjskoga suda temelji na tom shvaćanju, ali bi osobito uvažavajući razloge iznesene tijekom prethodnog prvostupanjskog i žalbenog postupka, zbog promjene u pravnom sustavu uvjetovane novim zakonodavstvom ili međunarodnim sporazumima te odlukom Ustavnoga suda Republike Hrvatske, Europskoga suda za ljudska prava ili Suda Europske unije trebalo preispitati sudsku praksu.

Vrhovni sud Republike Hrvatske dopustit će reviziju i ako stranka učini vjerojatnim da joj je u prvostupanjskom i drugostupanjskom postupku zbog osobito teških povreda odredaba parničnog postupka ili pogrešne primjene materijalnog prava povrijeđeno kakvo temeljno ljudsko pravo zajamčeno Ustavom Republike Hrvatske i Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i da se stranka na te povrede, ako je to bilo moguće, već pozivala u nižestupanjskom postupku.'

Iz konačnog prijedloga ZIDZPP-a (www.sabor.hr) proizlazi da je legitimni cilj takve odredbe da Vrhovni sud, kao najviši sud u državi koji se bavi pitanjima od posebne važnosti, odlučuje o povredama temeljnih ljudskih prava do kojih je došlo pobijanom drugostupanjskom odlukom ili u postupku koji joj je prethodio (vidi rješenje Vrhovnog suda broj: Revd-4909/22 od 3. siječnja 2023.).

U svjetlu takvih zakonodavnih izmjena i načelnih stajališta o pravilnom iscrpljivanju pravnog puta, Ustavni sud je ocijenio da su nakon stupanja na snagu ZIDZPP-a, zbog povreda temeljnih ljudskih prava zajamčenih Ustavom odnosno Europskom konvencijom, **podnositelji ustavnih tužbi dužni** koristiti raspoloživa pravna sredstva pred redovnim sudovima, dakle u konkretnom slučaju, **prije podnošenja ustavne tužbe prigovore o povredi temeljnih ustavnih i konvencijskih prava iznijeti pred Vrhovni sud** u smislu članaka 385.a i 387. Zakona o parničnom postupku.

Ustavni sud će stoga ustavne tužbe kojima se osporavaju drugostupanjske presude i rješenja, a podnesene su nakon stupanja na snagu ZIDZPP-a, odbaciti kao nedopuštene (v. rješenje broj: U-III-7150/2022 od 7. ožujka 2023.).

Ako je podnositelj **istodobno s podnošenjem ustavne tužbe** Ustavnom sudu, nakon stupanja na snagu ZIDZPP-a, protiv drugostupanjske presude ili rješenja **podnio i prijedlog za dopuštenje revizije Vrhovnom sudu** (v. rješenje broj: U-III-207/2023 od 7. ožujka 2023.) podnositelj se po okončanju postupka pred Vrhovnim sudom može, poštujući zahtjeve iz članaka 62., 64. i 65. Ustavnog zakona, obratiti Ustavnom sudu bude li smatrao da je i dalje žrtva povrede ustavnog prava. Time je Ustavni sud promijenio svoju dosadašnju praksu da u takvim situacijama podnositeljima upućuje tzv. revizijsko pismo.

Primitkom presude ili rješenja Vrhovnog suda počinje Vam teći rok od 30 dana za podnošenje ustavne tužbe.

Ustavni sud će u skladu s načelom supsidijarnosti vršiti ustavnosudsku kontrolu svih odluka Vrhovnog suda po novom uređenju revizije, dakle ne samo kontrolu presuda kojima će Vrhovni sud odbijati revizije, nego i kontrolu rješenja kojima će Vrhovni sud odbaciti prijedlog za dopuštenje revizije, kao konačne odluke sudskog postupka koji je prethodio ustavnosudskom postupku. Drugim riječima, Ustavni sud će ispitivati i rješenje Vrhovnog suda (je li Vrhovni sud odgovorio na navode stranaka o povredama ljudskih prava zaštićenih Ustavom i Konvencijom te na koji je način obradio takve revizijske navode), a ispitivat će i nižestupanjske odluke koje su prethodile rješenju Vrhovnog suda budu li ih podnositelji osporavali.

KAZNENI I PREKRŠAJNI POSTUPCI

Ustavnu tužbu morate podnijeti u roku od 30 dana od dana primitka pravomoćne presude kojom je odlučeno o Vašoj krivnji i o kazni. U situaciji kada je **dopušten zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude**, pravni put će biti iscrpljen nakon što Vrhovni sud odluči o tom pravnom sredstvu (v. rješenja broj: U-III-338/2021 od 21. prosinca 2021. i U-III-3536/2020 od 29. ožujka 2022.). Time je Ustavni sud promijenio dotadašnju ustavnosudsku praksu u pogledu pretpostavki za dopuštenost ustavnih tužbi.

Članak 515. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" broj 152/08. - 126/19.; u daljnjem tekstu: ZKP) glasi:

"Članak 515.

(1) Osuđenik koji je pravomoćno osuđen na kaznu zatvora ili maloljetničkog zatvora, ili mu je određen prisilni smještaj prema članku 554. stavku 1. ovog Zakona, može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude zbog povrede zakona u slučajevima predviđenim ovim Zakonom ili ako je pravomoćno osuđen u postupku na način koji predstavlja kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, međunarodnim pravom ili zakonom.

(2) Osuđenik koji se nije koristio redovitim pravnim lijekom protiv presude ne može podnijeti zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, osim ako je drugostupanjskom presudom umjesto oslobođenja od kazne, rada za opće dobro, uvjetne osude, sudske opomene ili novčane kazne izrečena kazna zatvora ili djelomična uvjetna osuda, odnosno umjesto odgojne mjere izrečena kazna zatvora odnosno kazna maloljetničkog zatvora.

(3) Zahtjev za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude ne može se podnijeti protiv presude Vrhovnog suda."

TOČKA 15. - Naziv akta, donositelj akta, broj akta i datum donošenja

Navedite je li riječ o presudi ili rješenju. Navedite točan naziv suda koji je donio osporenu presudu/rješenje, a nakon toga upišite broj pod kojim se vodio postupak i donio osporeni sudski akt, kao i datum donošenja akta.

Broj sudskog akta u pravilu se nalazi na prvoj stranici presude/rješenja, najčešće u gornjem desnom uglu (iznad uvoda). U pojedinim sudskim aktima on se naziva i poslovnim brojem (Posl. br.). **Datum** donošenja akta u pravilu se nalazi u uvodu i/ili na posljednjoj stranici sudskog akta.

PRIMJER

- Presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj: Rev 2773/2016-2 od 18. veljače 2020.
- Rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj: Rev-1251/2018-2 od 23. veljače 2021.
- Rješenje Visokog kaznenog suda Republike Hrvatske, broj: II K-405/2022-7 od 10. studenoga 2022.
- Rješenje Županijskog suda u Puli-Pola broj: KŽ-179/2021-6 od 19. travnja 2021.
- Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Usž-822/20-2 od 7. siječnja 2021.

TOČKA 16. - Postupak u kojem je donesen osporeni sudski akt i predmet odlučivanja

Upišite podatak o vrsti sudskog postupka kojeg ste vodili ili koji je vođen protiv Vas. Nakon toga naznačite što je bio predmet odlučivanja u sudskom postupku, to jest:

- o kojim se Vašim pravima ili obvezama odlučivalo u postupku, odnosno
- o kojem se kažnjivom djelu odlučivalo u postupku u kojem ste osumnjičeni ili optuženi da ste ga počinili.

PRIMJER

- Kazneni postupak zbog kaznenog djela iz članka 337. stavka 1. Kaznenog zakona – zlouporaba položaja i ovlasti
- Istražni postupak - produljenje istražnog zatvora u tijeku provođenja istrage
- Parnični postupak radi utvrđenja ništavim izvanrednog otkaza ugovora o radu i isplate plaće
- Parnični postupak radi naknade štete u vezi s prometnom nezgodom
- Ovršni postupak – u ovršnoj stvari iseljenja
- Upravni spor radi priznanja prava na invalidsku mirovinu
- Upravni spor - odlučivanje o zahtjevu za ocjenu zakonitosti općeg akta

Ako niste sigurni o kojem je postupku u Vašem slučaju riječ ili niste sigurni kako odrediti predmet postupka, **pogledajte u uvod sudskog akta** u kojem bi ti podaci trebali biti navedeni.

TOČKA 17. - Datum primitka akta

Upišite datum kad ste primili sudski akt u povodu kojeg podnosite ustavnu tužbu. Taj podatak je iznimno važan, jer se od njega računa 30 dana za podnošenje ustavne tužbe (članak 64. Ustavnog zakona).

❖ Kako se računaju rokovi na dane?

Rok za podnošenje ustavne tužbe računa se na dane. Računanje rokova na dane razlikuje se od računanja rokova na mjesece ili godine.

Prema članku 64. Ustavnog zakona, ustavna tužba može se podnijeti u roku od 30 dana računajući od dana primitka one odluke kojom je iscrpljen pravni put.

POČETAK ROKA

Kad se računa na dane, rok počinje teći od nula sati (00:00 sati ujutro) prvog idućeg dana koji slijedi nakon dana u kojem ste primili odluku.

U rok se ne uračunava dan kad ste primili odluku (to jest, kad je dostava obavljena), već se za početak računanja roka uzima početak prvog idućeg dana.

TRAJANJE ROKA

Kad brojite 30 dana od dana kad je rok počeo teći, onda ne preskačete nijedan dan. Računaju se svi dani, pa i oni kad se ne radi.

Tako rok može početi teći u subotu, ali i na blagdane (jer ste odluku primili dan ranije, za vrijeme radnog dana), a unutar sljedećih 30 dana računate i nedjelje i eventualne blagdane – ništa ne preskačete!

ZAVRŠETAK ROKA

Rok u pravilu završava u 24:00 sata (u ponoć!) posljednjeg, 30. dana roka. Međutim, kad posljednji dan roka pada na dan kad sud ne radi, rok istječe protekom prvoga idućeg radnog dana.

Dan kad sud ne radi može biti:

- nedjelja,
- blagdan,
- koji drugi dan kad sud ne radi (npr. subota).

PRIMJER

Zadnji dan roka ističe 25. prosinca. 25. prosinca je blagdan, pa taj dan ne uračunavate u rok. Međutim, i 26. prosinca je blagdan, pa ni taj dan ne uračunavate u rok. Ako 27. prosinca slučajno pada u nedjelju, ni taj dan ne uračunavate u rok. U takvoj situaciji rok Vam istječe 28. prosinca u 24:00 sati.

NAČINI PREDAJE USTAVNE TUŽBE UNUTAR ROKA

Smatrat će se da je ustavna tužba dana u roku ako je prije nego što rok protekne predate Ustavnom sudu.

Ako ste ustavnu tužbu uputili preko pošte preporučenom pošiljkom, dan predaje pošti smatra se danom predaje Ustavnom sudu.

PONAVLJAMO! Ustavnu tužbu dostavljenu elektronskom poštom (e-mail), telefaksom ili brzojavom **Ustavni sud ne prihvaća.**

❖ **Kako ću dokazati da sam ustavnu tužbu podnijela/podnio pravodobno, odnosno u roku od 30 dana od dana primitka osporenog akta?**

Pravodobnost podnošenja ustavne tužbe podnositelji dokazuju preslikom (fotokopijom) **dostavnice** o primitku osporavane odluke.

Dostavnica je jedina isprava kojom se pravovaljano dokazuje dan kad ste primili osporeni sudski akt, pa time i dan od kojeg se računa rok od 30 dana za podnošenje ustavne tužbe.

Izvornik dostavnice uvijek priliježe:

- spisu prvostupanjskog suda, odnosno
- spisu upravnog suda (ako ste vodili upravni spor).

U najvećem broju slučajeva, međutim, podnositelji nemaju presliku dostavnice, jer se primjerak dostavnice ne uručuje primatelju akta pri dostavi sudske odluke. Primatelji samo potpišu dostavnicu, pa se tako potpisana dostavnica prilaže u sudski spis.

U slučaju da nikako niste u mogućnosti pribaviti presliku dostavnice suda, dužni ste u točki 17. obrasca navesti točan datum primitka osporenog sudskog akta. Točnost podatka o datumu primitka osporenog sudskog akta naveden u točki 17. Ustavni sud provjerit će neposrednim uvidom u sudski spis.

❖ **Mogu li tražiti povrat u prijašnje stanje ako sam propustila/propustio rok za podnošenje ustavne tužbe?**

U postupku pred Ustavnim sudom dopušten je povrat u prijašnje stanje.

Ako **iz opravdanih razloga** propustite rok od 30 dana za podnošenje ustavne tužbe, Ustavni sud dopustit će Vam povrat u prijašnje stanje:

- ako u roku od 15 dana nakon prestanka razloga koji je prouzročio propuštanje podnesete prijedlog za povrat u prijašnje stanje, te
- ako istodobno s tim prijedlogom podnesete i ustavnu tužbu.

Ustavni zakon ne određuje pobliže koji se razlozi smatraju opravdanima, već prepušta Ustavnom sudu da to ocjenjuje s obzirom na sve okolnosti slučaja, bile one subjektivne ili objektivne naravi.

❖ **Kad se neće dopustiti povrat u prijašnje stanje?**

Neće se dopustiti povrat u prijašnje stanje ako je propušten rok za stavljanje prijedloga da se dopusti povrat u prijašnje stanje.

Prema ustaljenoj praksi Ustavnog suda, sljedeće okolnosti **nisu opravdani razlog** za povrat u prijašnje stanje zbog propuštanja roka za podnošenje ustavne tužbe:

- nepoznavanje propisa o računanju rokova za podnošenje ustavne tužbe,
- okolnost da punomoćnik stranke nakon primitka osporene odluke nije mogao stupiti u kontakt sa strankom.

❖ Do kad se može tražiti povrat u prijašnje stanje?

Povrat u prijašnje stanje ne može se tražiti nakon proteka tri mjeseca od dana propuštanja roka za podnošenje ustavne tužbe.

B. DRUGI POJEDINAČNI AKTI KOJI SE OSPORAVAJU (točka 18.)

Ustavnu tužbu imate pravo podnijeti tek nakon što ste zaprimili pojedinačni sudski akt kojim je **u posljednjem dopuštenom stupnju** odlučeno o Vašim pravima ili obvezama, odnosno o sumnji i optužbi da ste počinili kažnjivo djelo. Ako smatrate da Vam je samo tim aktom povrijeđeno neko ustavno pravo, ustavnu tužbu možete podnijeti samo u povodu njega.

Međutim, u istoj ustavnoj tužbi imate pravo osporavati i pojedinačne akte koje su – rješavajući taj isti predmet – **prethodno** donijela druga nadležna tijela (sudovi nižeg stupnja i/ili tijela upravne ili javne vlasti).

To su oni pojedinačni akti protiv kojih ste već uložili dopuštena sredstva pravne zaštite u redovnom tijeku postupka (npr. prigovor, žalbu, tužbu, reviziju i/ili dr.) i o kojima je u redovnom tijeku postupka već odlučeno.

TOČKA 18. - Podaci o drugim pojedinačnim aktima koji se osporavaju

Akti se navode kronološkim redom, i to tako da:

- prvo navedete akt suda višeg stupnja (npr. osporenu presudu nadležnog županijskog suda), a nakon toga akt suda nižeg stupnja (npr. presudu nadležnog općinskog suda),
- ako ste ustavnom tužbom osporili presudu ili rješenje Visokog upravnog suda ili upravnog suda, tada u prostor uz točku 18. upišite pojedinačne akte koje ste osporavali tužbom pred upravnim sudom ili zahtjevom pred Visokim upravnim sudom.

Za svaki pojedini akt koji osporavate upišite podatke o:

- nazivu akta,
- nazivu tijela koje je akt donijelo,
- broju/oznaci predmeta,
- datumu donošenja akta, te
- predmetu o kojem se aktom odlučivalo.

❖ Kako pravilno upisati podatke uz točku 18.?

PRIMJER

- Presuda Upravnog suda u Zagrebu broj: Usl-2287/13-16 od 4. rujna 2015. - odbijena tužba
- rješenje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Središnje službe klasa: 141-02/13-01, ur. broj: 341-99-05/3-13-3578 od 3. travnja 2013. - odbijena žalba
- rješenje Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, Područne službe u Zagrebu klasa: 141-02/12-01/OB:03208825823, ur. broj: 341-25-05/3-12-082156 od 13. studenoga 2012. kojim se podnositeljici, dotadašnjoj korisnici invalidske mirovine zbog profesionalne nesposobnosti za rad djelomično uzrokovane ozljedom na radu (20%), a djelomično (80%) bolešću i dalje priznaje pravo na invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad s istim omjerom uzroka invalidnosti.

III. USTAVNO PRAVO KOJE SE SMATRA POVRIJEĐENIM

Ustavna tužba mora sadržavati:

- naznaku ustavnog prava za koje tvrdite da Vam je povrijeđeno osporenim sudskim aktom, odnosno sudskim, upravnim ili drugim pojedinačnim aktima prethodno donesenima u istom predmetu,

- naznaku mjerodavne odredbe Ustava Republike Hrvatske kojom se jamči pravo za koje tvrdite da Vam je povrijeđeno (članak 65. stavak 1. Ustavnog zakona).

Nije dovoljno samo iznijeti neodređenu tvrdnju o tome da Vam je povrijeđeno ustavno pravo, niti je dovoljno da samo navedete članak Ustava za koji smatrate da sadrži ustavno pravo koje Vam je osporenim aktima povrijeđeno.

Budite pažljivi: Ustavni sud ispituje povrede samo onih ustavnih prava koja istaknete u ustavnoj tužbi (članak 71. stavak 1. Ustavnog zakona).

TOČKA 19. - Kako odrediti ustavno pravo koje smatrate povrijeđenim i kako naznačiti odredbu Ustava koja to pravo jamči?

Ustavna tužba je posebno sredstvo ustavnosudske zaštite kojim se štite pojedinačna ljudska prava i temeljne slobode zajamčene Ustavom. Budući da su sadržana u Ustavu, takva ljudska prava i temeljne slobode skraćeno se nazivaju **ustavnim pravom**.

Zadaća Ustavnog suda nije ispitivanje povreda zakona do kojih može doći u postupcima pred nadležnim tijelima u kojima se odlučivalo o Vašim pravima ili obvezama, odnosno o sumnji ili optužbi da ste počinili kažnjivo djelo. **Za otklanjanje takvih povreda zakona propisani su brojni pravni lijekovi o kojima odlučuju redovni sudovi u postupcima koji prethode ustavnoj tužbi.**

Ustavnu tužbu nemojte pisati kao da je riječ o žalbi koju upućujete redovnom sudu. Ustavni sud ne sudi meritorno o Vašim pravima i obvezama niti o sumnji/optužbi da ste počinili kažnjivo djelo, ne utvrđuje i ne ispituje činjenice važne za donošenje odluke o biti stvari, niti samostalno ocjenjuje dokaze. To rade sudovi, odnosno druga nadležna tijela državne i javne vlasti koja meritorno odlučuju o Vašim pravima i obvezama. **Ustavni sud nije žalbeni ni revizijski sud.**

Ustavni sud ispituje povrede ustavnih prava, a ne povrede zakona. Zato se sadržaj ustavne tužbe razlikuje od sadržaja "obične" žalbe koje podnosite redovnom sudu ili drugom nadležnom tijelu državne ili javne vlasti, a razlikuje se i od sadržaja tužbe koju podnosite upravnom sudu.

Svaka nezakonitost ili nepravilnost - za koju tvrdite da postoji i da nije otklonjena u postupcima pred redovnim sudovima ili je u njima učinjena - **još uvijek ne mora značiti da Vam je povrijeđeno i neko ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom (ustavno pravo).** Povrede ustavnih prava mogu, ali i ne moraju biti posljedica pojedinih nezakonitosti koje su se dogodile u postupku pred sudom ili su sadržane u osporenom aktu, a koje su redovni sudovi propustili otkloniti.

Već i rana praksa Ustavnog suda u tom pitanju može služiti kao dobar putokaz:

"Povredu citiranih ustavnih odredaba podnositelj obrazlaže nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem, pogrešnom primjenom materijalnog prava i bitnim povredama postupka, što je kao polazište neosnovano, jer Ustavni sud nije žalbeni sud. Odlučujući o ustavnoj tužbi Ustavni sud ispituje jesu li aktima u povodu kojih je ustavna tužba podnesena povrijeđena ustavna prava, a sudska kontrola njihove zakonitosti zajamčena je Ustavom pred drugim sudovima. Zato bi se navedenim žalbenim razlozima Ustavni sud, odlučujući o ustavnoj tužbi, mogao baviti samo kad bi se oni pojavili kao odrednice sadržaja povrijeđenog ustavnog prava, ili kao neki oblik njegove povrede (...)."

(Izvod iz Odluke Ustavnog suda, broj: U-III-871/1994 od 4. studenoga 1994.)

Zaključno!

Pri ocjeni o tome koje Vam je ustavno pravo povrijeđeno, **pažljivo razmotrite sadržaj pojedinih ustavnih odredaba**, a **preporučujemo da pretražite zbirku ustavnosudske prakse na ovim internetskim stranicama**, koja omogućuje pregled po više kategorija, među ostalim, i po člancima Ustava i Europske konvencije, te ustavnosudskom pojmovniku.

IV. ČINJENICE I RAZLOZI NA KOJIMA SE TEMELJI TVRDNJA O POVREDI USTAVNOG PRAVA

TOČKA 20. - Opis činjenica i navođenje razloga na kojima se temelji tvrdnja o povredi ustavnog prava

Nakon što ste ustanovili koje je ustavno pravo u Vašem slučaju bilo povrijeđeno, najvažniji dio Vaše ustavne tužbe sastoji se od navođenja činjenica i razloga koje smatrate bitnima za tvrdnju da Vam je povrijeđeno to ustavno pravo.

Molimo Vas da ovaj dio ustavne tužbe napišete na posebnom listu papira, te da ga priložite uz obrazac. Ustavni sud smatrat će ga sastavnim dijelom Vaše ustavne tužbe.

PONAVLJAMO! U ustavnoj tužbi nije dostatno ponoviti razloge koji su već istaknuti u žalbenim ili revizijskim postupcima pred sudom niti je dostatno samo navesti ustavna prava koja se smatraju povrijeđenima.

Ustavna tužba mora sadržavati konkretne i obrazložene razloge povrede određenog ustavnog prava kako bi se Ustavnom sudu omogućilo odlučivanje o ustavnopravnoj biti stvari (o meritumu predmeta). Postoje li pretpostavke za odlučivanje o biti stvari u svakoj pojedinoj ustavnoj tužbi, Ustavni sud ocjenjuje na temelju njezinog sadržaja. To znači da su navodi ustavne tužbe ti na temelju kojih se selektiraju ustavne tužbe na one koje sadrže **ustavnopravno relevantne razloge** i pružaju Ustavnom sudu valjanu osnovu za njezino ispitivanje i na one koje Ustavnom sudu takvu osnovu ne pružaju.

Ne pruže li navodi iz ustavne tužbe Ustavnom sudu valjanu osnovu za njezino ispitivanje, zaključit će da ne postoje pretpostavke za odlučivanje o biti stvari te će donijeti rješenje kojim odbacuje ustavnu tužbu (v. rješenje U-III-1747/2009 od 10. studenoga 2009.). Ocjena Ustavnog suda o nepostojanju pretpostavki za odlučivanje o biti stvari u pojedinim ustavnim tužbama, može se usporediti s ocjenom Europskog suda o očitoj neosnovanosti pojedinih zahtjeva.

V. POPIS PRILOŽENIH DOKUMENATA (točka 21.)

TOČKA 21. - Dokumenti koje ste dužni priložiti uz ustavnu tužbu.

Da bi ustavna tužba bila potpuna, potrebno je da priložite dokumente navedene u točkama od a) do e). Traženi dokumenti su sljedeći:

- a)** posebna punomoć
(*zaokružite samo ako imate punomoćnika*)
- b)** uz ustavnu tužbu, još i dvije preslike (fotokopije) ustavne tužbe
- c)** izvornik ili ovjereni prijepis i jedan primjerak preslike (fotokopije) akta koji ustavnom tužbom osporavate
- d)** po dva primjerka preslika (fotokopija) ostalih pojedinačnih akata donesenih u istom predmetu koje također osporavate
- e)** dokaz da ste ustavnu tužbu podnijeli pravodobno.

VI. VLASTORUČNI POTPIS

TOČKA 22. - Podaci o datumu i mjestu podnošenja ustavne tužbe i vlastoručni potpis

Ustavna tužba mora biti potpisana (članak 17. stavak 2. Ustavnog zakona).

Potpis podnositeljice/podnositelja, odnosno njezinog/njegovog punomoćnika **mora biti vlastoručan.**

Ako ustavnu tužbu potpisuje odvjetnik kao punomoćnik, kraj vlastoručnog potpisa mora biti stavljen pečat odvjetničkog ureda.

ZNAČENJE KRATICA

Ustav - Ustav Republike Hrvatske
("Narodne novine", broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.)

Ustavni sud - Ustavni sud Republike Hrvatske

Vrhovni sud - Vrhovni sud Republike Hrvatske

Upravni sud - Upravni sud Republike Hrvatske ili Upravni sud u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu

Visoki upravni sud - Visoki upravni sud Republike Hrvatske

Visoki trgovački sud - Visoki trgovački sud Republike Hrvatske

Visoki prekršajni sud - Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske

Ustavni zakon - Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske
("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst)

Poslovnik - Poslovnik Ustavnog suda Republike Hrvatske
("Narodne novine" broj 181/03., 16/06., 30/08., 123/09., 63/10., 121/10., 19/13., 37/14., 83/14. - pročišćeni tekst i 2/15.)

Europski sud - Europski sud za ljudska prava u Strasbourgu

Europska konvencija - Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Vijeća Europe
("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj 18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02., 1/06. i 13/17.)

HZMO - Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

AA, BB - oznaka za naziv pravne osobe (ustanove, banke i dr.)

XY - oznaka za osobno ime

X - oznaka za naziv grada

RH - Republika Hrvatska

Tijelo državne vlasti - tijelo zakonodavne, sudbene ili izvršne vlasti, odnosno tijelo državne uprave

Tijelo javne vlasti - tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili tijelo pravne osobe s javnim ovlastima